

Skattedirektoratet
skattedirektoratet@skatteetaten.no
Ref. saksnummer 2018/72715

24. april 2018

Høring – arbeidsgiverens plikter når ansatte mottar tips

Vi viser til Skattedirektoratets høringsbrev av 2. februar 2018 med vedlagte høringsnotat om forslag til nye og klarere regler om arbeidsgivers plikter når ansatte mottar tips.

I høringsnotatet foreslås at det fra 2019 skal tips behandles på linje med lønn med hensyn til arbeidsgiverforpliktelsene. Forslaget gjelder for alle ansatte i alle bransjer og uavhengig av betalingsform. Samtidig foreslås det å avvikle spesialordningen om forskuddstrekk for prosentlønnen serveringspersonale.

Norsk Øko-Forum (NØF) organiserer mer enn tusen medlemmer fra bl.a. Skatteetaten, politi- og påtalemyndighet, tolletaten, NAV, Arbeidstilsynet og ansatte i anti-hvitvaskingsenheter innen bank og forsikring. Våre medlemmer arbeider i førstelinje med avdekking og oppfølging av økonomisk kriminalitet, og har bred praktisk erfaring på området. Selv om vi ikke står på høringslisten, ønsker vi likevel å bli hørt med våre synspunkter på forslaget til nye regler om arbeidsgivers plikter når ansatte mottar tips.

NØF støtter forslaget.

I høringsnotatet punkt 4 gjennomgås gjeldende regelverk. NØF er enig i at det rettslig sett er, og har vært, adgang til å pålegge arbeidsgiverforpliktelser uavhengig av om serveringspersonalet er prosentlønnet eller ikke. Vi er kjent med at skatteetaten i flere saker har fastsatt arbeidsgiveravgift ved utdeling av tips også i tilfeller der de ansatte mottar fastlønn, i alle fall frem til Skattedirektoratets uttalelse i 2016, der det ble lagt til grunn at det ved mottak av tips kun var arbeidsgiverforpliktelser for prosentlønnede ansatte.

NØF vil fremheve at de vedtatte endringene i bokføringsforskriften vil forenkle kontrollmulighetene av arbeidsgivers plikter ved mottak av tips. Innberetningsplikten vil også sørge for en større og riktigere skatteinngang både fra arbeidsgivere i form av arbeidsgiveravgift og fra de ansatte når det gjelder skatt og trygdeavgift. Vår erfaring er at tips i svært liten grad blir oppgitt til beskatning, selv om tips kan utgjøre store beløp for ansatte i for eksempel deler av restaurantbransjen. Det at man nå går vekk fra direktoratets uttalelse fra 2016 vil føre til riktigere innrapporteringer av lønn for det store flertallet av ansatte i typiske

serviceyrker der tips er vanlig. Riktigere og dermed mer rettferdig beskatning er i seg selv viktig bl.a. for legitimiteten til skattesystemet, og reglene må ikke stimulere til avlønningsformer som forskjellsbehandler ytelser skattemessig ved at det ikke skal betales arbeidsgiveravgift eller skatt for de ansatte. Tips, uavhengig av betalingsform, bør skattemessig likebehandles med ordinær lønn.

Plikten til å betale arbeidsgiveravgift av tipsbeløpet følger allerede av regelverket. Vi kan ikke se at det er grunnlag for å gjøre et spesifikt unntak selv om det reelt sett er andre enn arbeidsgiver som yter det trekkpliktige beløpet. Tips betalt med kort vil inngå på arbeidsgivers konto, og arbeidsgiver vil også ha god kunnskap om omfanget av tips som betales med kontanter i sin virksomhet. Arbeidsgiver har faktisk og rettslig mulighet til å ha kontroll, oversikt og styring over tips, og fra 2019 vil bokføringspliktige måtte følge de nye kravene i bokføringsforskriften om registrering og dokumentasjon av tips uavhengig av betalingsform.

Når tips betales med kontanter, vil dette ikke være sporbart med de kontrollutfordringer dette bringer med seg for både arbeidsgivere og skattemyndigheter. Vi er likevel enig i at sjablongregler er lite egnet til å fastsette størrelsen på tips.

Under punkt 6.1 Konsekvenser for arbeidsgiverne skriver Skattedirektoratet følgende: *"Tips mottas i arbeidstiden og på arbeidsgiverens sted, og arbeidsgiveren kan etter vår oppfatning ikke bare bestemme hvordan tips skal fordeles i bedriften, men også om deler av innkomet tips (skal) inngå som del av virksomhetsinntekten."* (vår understreking)

Vi er usikre på om styringsretten er så vidtrekkende at arbeidsgiver skal kunne velge å anse tips som virksomhetsinntekt. I Theatercafe-dommen er det fra begge parters side forutsatt at det er de ansatte som har eierskap til tips. Høyesterett hadde derfor ikke foranledning til å ta konkret stilling til eierskap, men i avsnitt 41 legges det til grunn at tips ikke er ytelser fra arbeidsgiver, men gaver fra gjestene.

Dersom virksomheten likevel inntektsfører tips, og deretter utbetaler den som lønn, vil utbetalingen naturlig måtte klassifiseres som en lønnskostnad. Dersom tipsbeløpet ikke inntektsføres, vil det derimot ikke kunne kreves skattemessig fradrag da virksomheten ikke har oppofret en kostnad. For ordens skyld kan det nevnes at grunnlaget for merverdiavgift uansett ikke påvirkes da tips ikke regnes som en del av vederlaget i merverdiavgiftsmessig forstand.

Når det gjelder innberetningsplikten, bør det av etterlevelses- og kontrollhensyn opprettes egen kode i A-meldingen for tips.

Med hilsen
for Norsk Øko-Forum
Jan-Egil Kristiansen
leder faglig utvalg